

Projev předsedkyně Roberta Metsolové na neformálním zasedání Evropské rady 6. října, Granada

Děkuji a přeji všem dobré ráno.

V dnešním vystoupení bych se chtěla zaměřit na několik klíčových výzev, před nimiž stojíme, a na to, jak může Evropský parlament pomoci při jejich řešení.

Jedním z nejpálčivějších problémů Evropy zůstává migrace. V každých volbách ve všech členských státech patří k otázkám, které evropské občany nejvíce znepokojují. Přesto se nám léta nedaří tento problém vyřešit. Nyní jsme dospěli do bodu, kdy můžeme tuto patovou situaci překonat. Návrh, který je na stole, může naplnit očekávání lidí, aniž by je nutil uchýlovat se k okrajovým hnutím nebo extremismu. Je to návrh, který chrání naše hranice a je spravedlivý k těm, kteří ochranu potřebují, důsledný vůči těm, kteří na ochranu nárok nemají, a nekompromisní vůči zločineckým sítím, které zneužívají ty nejzranitelnější. Je to dokonalé řešení? Určitě ne.

Ale nikdy jsme nebyli tak blízko cíle jako nyní. Do konce volebního období sice zbývá už jen půl roku, ale dohody o paktu o migraci a azylu můžeme dosáhnout ještě před jeho koncem.

Kompromis je to, co nás posouvá kupředu. Slovo kompromis není sprosté slovo.

Evropský parlament je stále pevně odhodlán tento balíček dokončit. Nesmíme dovolit, aby toto téma ovládlo a polarizovalo další volební kampaň do Evropského parlamentu – musíme předložit legislativní nástroje k řešení tohoto problému.

Kde je politická vůle, tam je i cesta. Viděli jsme to, když přišla pandemie, nebo když jsme se společně postavili proti nezákonné invazi Ruska na Ukrajinu. Stejně jako řešíme své výzvy v oblasti klimatu, odpoutáváme se od ruských zdrojů energie, nastavujeme celosvětové normy v digitálním odvětví a utváříme svou budoucnost.

V posledních letech jsme dokázali věci, které mnozí považovali za nemožné. Můžeme to dokázat znovu.

Sjednotili jsme se způsobem, díky kterému se naše Unie stala silnější, autonomnější a účinnější než kdykoli předtím.

Svět se mění a my se musíme přizpůsobovat a měnit spolu s ním. Musíme i nadále usilovat o to, aby se naše Evropa stala místem rovných příležitostí, bezpečí a jistoty, prosperity a důstojnosti, místem, kde si každý bude moci najít práci a naplno rozvinout svůj potenciál za stejných podmínek.

To znamená najít řešení pro novou generaci a novou vlnu Evropanů a evropských členských států.

Rozšíření je nejsilnějším geopolitickým nástrojem Unie. Zejména v tomto novém geostrategickém prostředí představuje rozšířená EU, založená na jasných cílech, kritériích a hodnotách, investici do míru, bezpečnosti, stability a prosperity na evropském kontinentu. Výsledek tohoto procesu bude přínosem pro všechny zúčastněné.

Proto Evropský parlament žádal, aby Ukrajina a Moldavsko získaly status kandidátské země EU. Oba národy tak mají jasnou evropskou perspektivu a silnou motivaci k urychlení demokratických reforem. Stačí se podívat na změny, ke kterým došlo za posledních 20 let, a uvědomíme si transformační sílu rozšíření. Pokud budou tyto země připraveny, chceme do konce roku udělat další krok.

Nyní musíme sladit naše slova s činy. Reagovat na jejich ambice naší schopností a připraveností ke změně. Musíme zahájit skutečnou diskusi o schopnosti EU přijímat nové členy a o její vnitřní reformě. K takové diskusi mělo dojít už dávno. Tyto státy budou připraveny ke vstupu a my musíme být připraveni také. Odkládání věcí na zítřek žádný problém nevyřeší.

V nadcházejícím volebním období musí být tato diskuse pro nás všechny na jednom z předních míst.

Poté bude už na každé kandidátské zemi, aby usilovně pokračovala v plnění přístupových kritérií. Je třeba také skutečně usilovat o vyřešení všech otevřených dvoustranných sporů.

Každá kandidátská země bude samozřejmě muset jít svou vlastní cestou. Nesmíme slevit z požadavků, ale musíme být připraveni. Na to se snažím apelovat. Pokud necháme všechny čekat, nesmíme se divit, když prázdno po nás vyplní někdo jiný.

Rozšiřování vede k větší strategické autonomii, stejně jako vhodně sestavený rozpočet.

Pokud jde o návrh revize rozpočtu, je třeba říci: finanční prostředky jsou omezené. Pandemie, invaze na Ukrajinu, přírodní katastrofy a krize životních nákladů si vybraly svou daň. Rostoucí úrokové sazby zvýšily naše výpůjční náklady v rámci nástroje NextGenerationEU. Ze všech těchto příčin je rozpočet EU napjatý na hranici svých možností.

Musíme na to reagovat.

Svět se v posledních letech změnil k nepoznání, a stejně tak se změnily i naše priority.

Myslím, že se všichni shodneme na tom, že potřebujeme více zdrojů na řešení migrace a dlouhodobou a udržitelnou podporu Ukrajiny.

Všichni se také shodneme na rychlé a účinné pomoci členským státům postiženým přírodními katastrofami. Když Evropu nejvíce potřebují, musíme být připraveni.

A pokud jde o naši konkurenceschopnost, musíme udělat to nejlepší, co je v našich silách – tak dosáhneme skutečného, udržitelného hospodářského růstu, který je nezbytný ke splnění našich ambicí.

Prokázali jsme vynalézavost při přerozdělování již existujících finančních prostředků. Do budoucna si ale musíme ujasnit důsledky. Omezení nebo dokonce zrušení financování programů, které nás činí konkurenceschopnými a z nichž mají naši občané přímý prospěch, jako jsou Erasmus a Horizont, kvůli výpůjčním nákladům není něco, co by lidé snadno přijali.

Tento týden jsme si připomněli 33 let od opětovného sjednocení Německa a tím i Evropy. V roce 1990 se toto sjednocení považovalo za skutečný zázrak. Pro mě to není ani tak zázrak, jako spíše důkaz toho, že politika a diplomacie umí nalézt řešení. Evropa znamená mít

politickou vůli k překonávání překážek a rozdílů, které se zdají nepřekonatelné, nacházet řešení, která mění životy, zvládat mezigenerační geopolitické problémy a měnit běh dějin.

Ať už jde o migraci, náš víceletý finanční rámec nebo o rozšíření, musíme v sobě tohoto ducha opět vzkřísit.

Evropský parlament je připraven. Připraven naslouchat názorům našich občanů a komunikovat s nimi. Je připraven plnit svou úlohu a zapojit do těchto procesů občany EU. Jedině tak budou naše reformy nakonec úspěšné.